CYNGOR CYMUNED LLANFROTHEN
COFNODION CYFARFOD 30 MEHEFIN 2025
19.00 yn Y Ganolfan, Llanfrothen

1. Presennol

Cenwyn ap Tomos, Beti Williams, Sian Cwper, June Jones

Clerc: Huw Rowlands

Cadeirio: Nia Povey

2. Ymddiheuriadau

Glyn Griffiths

3. Datgan Diddordeb/Buddiant Personol

4. Cadarnhau Cofnodion Cyfarfod 12 Mai 2025.

Cadarnhawyd cofnodion cyfarfod 12 Mai 2025, yn ddarostyngedig ar gywiro'r gwall dyddiad cyfarfod ynddo.

Cynnig: Siân Cwper

Eilio: Beti Williams

5. Cyflwyniad ar Ynni Lleol, Dafydd Watts

Mynychodd Dafydd Watts er mwyn darparu mwy o wybodaeth ar sut i sefydlu ynni lleol, fyddai'n cynnig pris rhatach ar drydan i'r gymuned.

Yn ffodus mae yna nifer o gynlluniau egni yn y gymuned yn barod, fyddai efo'r potensial i fedru gwireddu hyn.

Mae stad Brondanw sydd yn gweithredu cynlluniau hydro yn lleol wedi cytuno wedi cytuno i drafod y posibilrwydd o fod yn rhan o unrhyw ddarpariaeth ynni lleol yn eu cyfarfod ym mis Gorffennaf.

Mae'r rhan fwyaf o gynlluniau ynni lleol yn cael eu hwyluso drwy Energy Local, ac felly awgrymwyd fod y Clerc yn cysylltu efo nhw am fwy o wybodaeth.

O dderbyn gwybodaeth bellach, gellid ystyried dod â chriw bychan at ei gilydd ar gyfer ystyried y mater ymhellach, yn dilyn cyfarfod nesaf y cyngor cymuned ym mis Medi.

6. Materion yn codi o'r Cofnodion

6.1 Y Ganolfan

Mae gan y cyngor cymuned les tymor hir gan Gyngor Gwynedd ar y Ganolfan. Mae'r les yn pennu'r angen i apwyntio nifer o ymddiriedolwyr er mwyn rhedeg Y Ganolfan ar ran y cyngor cymuned.

Mae'r Ganolfan wedi ei chofrestru fel Ymddiriedolaeth gan y Comisiwn Elusennol, ac mae'r rheini'n dweud fod angen apwyntio mwy o ymddiriedolwr, oherwydd ar hyn o bryd does dim ymddiriedolwyr gweithredol.

Os methir apwyntio nifer digonol o ymddiriedolwyr, yna mae'n debyg y bydd yn rhaid dirwyn yr ymddiriedolaeth, ac felly hawliau'r Cyngor Cymuned dros Y Ganolfan, i ben.

Er nad yw'r Ganolan wedi bod yn derbyn unrhyw incwm, mae angen darparu datganiadau blynyddol am y 5 mlynedd ddiwethaf i'r Comisiwn Elusennol.

Fe gytunwyd y dylid cysylltu â'r Comisiwn Elusennol er mwyn eu diweddaru ar y sefyllfa - sef ei bod hi'n amhosibl cael ymddiriedolwyr newydd, a hefyd gofyn i Gyngor Gwynedd beth fyddai oblygiadau ildio'r les.

Y farn gyffredinol oedd y dylid ystyried dyfodol Y Ganolfan beth bynnag, gan fod yna gostau rhedeg cymharol sylweddol yn flynyddol, ond ychydig iawn o ddefnydd ohoni. Rhaid cwestiynu felly a yw'n darparu gwerth am arian.

6.2 Goryrru Llanfrothen a Gosod Cyflymder 20 m.y.a.

Fe holwyd Cyngor Gwynedd er mwyn gweld beth oedd yn bosibl yn dilyn cwynion fod cerbydau yn parhau i oryrru drwy Garreg ac yn gyffredinol yn y gymuned. Mae hyn er gwaethaf gosod llinellau gwynion ar ochr y ffordd.

Barn Cyngor Gwynedd oedd bod disgwyliadau'r gymuned yn rhy uchel, a bod angen casglu tystiolaeth bellach am oryrru yn gyntaf.

Cytunodd y Cynghorydd June Jones i holi Cyngor Gwynedd a fyddai'n bosibl cael cyflymder o 30 cyn dod i lawr i 20 wrth ddod i mewn i Garreg o'r Morfa. Ar hyn o bryd mae'r cyflymder yn mynd o 60 i 20. Teimlwyd y byddai gostyngiad mwy graddol yn arafu cyflymder y traffig yn well.

Mae'r heddwas sy'n gweithio o orsaf heddlu Porthmadog wedi cadarnhau y byddai gwn cymunedol yn medru cael ei weithredu gan wirfoddolwyr yn Garreg. Byddai angen gwirfoddolwyr, a phe byddai'r gwn yn dal unrhyw un yn goryrru, byddai llythyr yn cael ei ddanfon yn nodi hynny at

berchennog y cerbyd. Fodd bynnag, does gan hyn ddim grym cyfreithiol, ond gallai fod yn fodd o atal goryrru.

Trafodwyd cais gan drigolyn lleol i osod llwybr cerdded rhwng Lodge Brondanw am dafarn Y Ring. Tra'n cytuno fod y darn yma o'r ffordd yn beryglus ac yn gul does fawr o le yn y dirwedd i osod llwybr yn fan hyn. Yn ogystal, byddai'r costau yn sylweddol, ac yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni, annhebygol yw hi y byddai Cyngor Gwynedd yn medru ariannu llwybr o'r fath.

6.3 Ffordd Lodge Brondanw am Groesor

Mae Cyngor Gwynedd wedi archebu arwydd 20 m.y.a. i'w osod ger y Lodge cyn ymuno a'r A4085, ac arwydd yn nodi fod y ffordd i fyny am Groesor yn anaddas ar gyfer cerbydau mawr.

6.4 Mynwent Tan Lan

Bu'r Cynghorydd Nia Povey mewn cysylltiad efo Beddfeini Madog. Mae 5 bedd yn rhydd ac maen nhw wedi rhoi cymorth i droi'r rhain ar wastad eu cefnau ac wedi eu tacluso drwy eu tynnu ar ben y bedd a rhoi lwmpyn o lechen i'w codi ychydig.

Disgwylir iddynt ddanfon Anfoneb am y gwaith.

Os bydd angen gosod y beddfeini yn sownd, bydd y gost tua £100 yr un. Os yw teuluoedd am wneud hynny, fydd dim gwrthwynebiad, ond mae'n anodd gwybod pwy yw'r teuluoedd agos.

Cafwyd cais gan aelod o'r cyhoedd i osod mainc er cof am aelod o'r teulu ym mynwent Tan Lan. Cytunwyd i gymeradwyo hynny, cyn belled ag ein bod yn cael llun a lleoliad y fainc yn gyntaf. Byddai'n rhaid i'r aelod o'r cyhoedd ei chynnal a'i chadw a sicrhau ei diogelwch, neu mi fyddai gan y cyngor cymuned yr hawl i'w thynnu oddi yno.

6.4 13 Garreg Frech

Mae Adran Gyllid Cyngor Gwynedd wedi dweud eu bod am gael cyngor arbenigol er mwyn bwrw ymlaen efo'r gorchymyn arwystl. Holwyd am ddiweddariad ar y broses, ond parheir i ddisgwyl ymateb.

Wedi hynny, derbyniwyd gohebiaeth gan swyddfa Mabon ap Gwynfor AS, oedd yn nodi fod Adran Treth Cyngor Gwynedd am wneud cais i'r Swyddfa Brisio dynnu'r eiddo oddi ar y rhestr brisio, oherwydd ei gyflwr. Deallir y bydd hyn yn golygu na fydd yr eiddo yn atebol i dalu Treth Cyngor yn y dyfodol, a bydd dyledion y gorffennol yn cael eu dileu yn ogystal.

Cytunwyd i ofyn i Gyngor Gwynedd am eglurhad pellach.

Gan fod y goeden yn 13 Garreg Frech wedi marw, cytunodd y Cynghlrydd June Jones holi'r Parc a fedrent gymryd camau i'w gwneud yn ddiogel.

Deallir fod nifer o drigolion Garreg Frech a'r gymuned am gysylltu efo Cyngor Gwynedd i gwyno am gyflwr 13 Garreg Frech.

6.5 Cysgodfan Fysiau Llanfrothen

Bydd angen gwneud cais i Gronfa Gwynedd Ni erbyn 31 Gorffennaf. £5,000 yw'r uchafswm grant a ddarperir ganddyn nhw.

Mae Cronfa Gymunedol Eryri hefyd yn agored tan 1 Awst, a bwriedir gwneud cais iddyn nhw hefyd.

Mae'r Cynghorydd Siân Cwper wedi prynu ffinials i roi ar bigau'r gysgodfan fws am £25.00.

6.6 Llwybr Llanfrothen i Benrhyndeudraeth

Danfonwyd y ddogfen yn dangos cynllun symlach o'r llwybr at Gyngor Tref Penrhyndeudraeth.

Cytunodd Y Cynghorydd June Jones i holi os oeddynt wedi cael unrhyw drafodaeth ar y mater.

6.7 Casglu Arian Diffribliwyr

Casglwyd mwy o arian o'r blwch casglu yng Nghroesor dros y 2 fis diwethaf.

6.8 Arwydd Pont Traeth

Mae arwydd sydd yn dweud Pont Traeth - Afon Glaslyn bellach wedi ei osod ar ochr Garreg o'r bont ac arwydd yr un fath wedi ei osod gan Gyngor Cymuned Garndolbenmaen ochr Prenteg o'r bont.

7. Materion Ariannol

6.1 Cyflog Clerc Mai 2025 £541.60. Yswiriant Cenedlaethol £18.69

6.2 Cyflog Clerc Mehefin 2025 £541.60. Yswiriant Cenedlaethol £18.69

6.3 Costau banc hyd at 27 Mai 2025 £8.00

6.4 Yu Energy 8 Mai - £18.27

Yu Energy 9 Mehefin - £19.34

6.5 Derbyn taliad SumUp i'r banc 6 Mai 2025 - £20.00

6.6 Derbyn taliad SumUp i'r banc 7 Mai 2025 - £5.00

6.7 Derbyn taliad SumUp i'r banc 12 Mai 2025 - £8.00

6.8 Derbyn taliad SumUp i'r banc 15 Mai 2025 - £4.00

6.9 Derbyn taliad SumUp i'r banc 19 Mai 2025 - £5.00

6.10 Derbyn taliad SumUp i'r banc 23 Mai 2025 - £5.00

6.11 Derbyn taliad SumUp i'r banc 29 Mai 2025 - £5.00

6.12 Derbyn taliad SumUp i'r banc 5 Mehefin 2025 - £2.00

6.13 Derbyn taliad SumUp i'r banc 6 Mehefin 2025 - £3.00

6.14 Derbyn taliad SumUp i'r banc 9 Mehefin 2025 - £9.00

6.15 Derbyn taliad SumUp i'r banc 10 Mehefin 2025 - £7.00

6.16 Derbyn taliad SumUp i'r banc 11 Mehefin 2025 - £2.00

6.17 Derbyn taliad SumUp i'r banc 12 Mehefin 2025 - £13.00

6.18 Derbyn taliad SumUp i'r banc 16 Mehefin 2025 - £8.00

6.19 Derbyn taliad SumUp i'r banc 17 Mehefin- £4.00

6.20 Derbyn taliad SumUp i'r banc 23 Mehefin - £19.00

6.21 Derbyn ffi claddu Pritchard & Griffiths, Claddedigaeth Mynwent Tan Lan, Ebrill 2025 - £2,200.00

6.22 Derbyn ffi claddu Pritchard & Griffiths, Claddedigaeth Mynwent Tan Lan, Mai 2025 - £2,200.00

6.23 Talu Anfoneb Michael Kerr, agor bedd mynwent Tan Lan - £450.00

6.24 Talu Yswiriant 2025/26, Clear Insurance - £1,482.00

6.25 Talu Anfoneb Snowdonia Fire Protection Y Ganolfan - £187.00

6.26 Talu Anfoneb Dunn & Ellis, 168163, cyflogres - £65.70

6.27 Ad-dalu'r Clerc Microsoft 365 - £84.99

6.28 Balans yn y prif gyfrif 24 Mehefin 2025 £8,604.51

6.29 Balans yn y cyfrif cadw 24 Mehefin 2025 £35,678.97.

8. Gohebiaeth

- Clybiau Ieuenctid Gwynedd

Mae Cyngor Gwynedd yn gofyn a fyddai gan gynghorau cymuned ddiddordeb mewn sefydlu Clwb Ieuenctid yn yr ardal. Cytunwyd na fyddai gan Gyngor Cymuned Llanfrothen yr adnoddau ariannol i'w gyllido.

- Pwyllgor Ardal Un Llais Cymru Meirionnydd

Mae Un Llais Cymru yn nodi diffyg presenoldeb gan gynrychiolwyr cynghorau cymuned yn y pwyllgor yma, ac yn gofyn i gynghorau cymuned geisio sicrhau presenoldeb.

Derbyniwyd er gwybodaeth.

9. Cynllunio

Dim

10. Materion Eraill

10.1 Cymeradwyo Ffurflen Flynyddol 2024/2025

Cymeradwywyd Ffurflen Flynyddol 2024/25, a nodwyd adroddiad Cyngor Gwynedd fel yr archwiliwr mewnol.

Cynnig: Siân Cwper

Eilio: Beti Williams

10.2 Cymeradwyo Adroddiad Blynyddol 2024/25

Cymeradwywyd Adroddiad Blynyddol 2024/25, yn ddarostyngedig i fan newidiadau.

Cynnig: Nia Povey

Eilio: Beti Williams

Dyddiad y cyfarfod nesaf – 1 Medi 2025 am 7 yr hwyr